

FASE 1: TREBALL PREPARATORI

INFORME DE LA SESSIÓ DE DEBAT AMB JOVES

AL CONSELL GENERAL

INFORME DE LA SESSIÓ DE DEBAT AMB JOVES AL CONSELL GENERAL

Dia: 20/10/2025	Hora: 19h	Lloc: Consell General
Participació: 22 persones (11 dones i 11 homes)		

Ordre del dia de la sessió

- Benvinguda institucional i presentació genèrica del procés i de la sessió
- Contextualització i explicació de la dinàmica que es realitzarà i del programa de la jornada **5'**
- Treball individual: Identificació de característiques d'un futur a assolir/ un futur a evitar en relació als diferents àmbits de debat **10'**
- Treball en grup/plenari: Posada en comú i classificació de les targetes **65'**
- Conclusions **10'**
- Distribució d'un qüestionari d'avaluació
- Agraïments i comiat

Introducció a la sessió

Des del Consell General es dona la benvinguda a la sessió, i Yvan Lara, d'Andorra Recerca i Innovació contextualitza que aquest projecte té l'objectiu de definir, de manera col·lectiva, els reptes de l'Andorra dels pròxims anys.

Indica que aquestes sessions, organitzades amb la voluntat de recollir aportacions de la ciutadania, dels agents socials, econòmics i culturals, són una primera fase del projecte. Durant el mes de gener del 2026 s'impulsarà una assemblea ciutadana, la segona fase del procés, formada per una mostra representativa de la societat andorrana.

S'exposa que aquest procés participatiu està impulsat des del Govern, el Consell General i els Comuns. La secretaria tècnica és assumida per Andorra Recerca i Innovació i compta amb el suport tècnic de la secretaria d'Estat d'Igualtat i Participació Ciutadana. Remarca que aquest treball parteix d'un exercici previ de definició de reptes de futur de la societat andorrana, recollits en el procés "Andorra: reptes de futur" dut a terme l'any 2021.

L'objectiu de la sessió és doble:

- D'una banda, construir una visió en positiu, sobre quin és el futur desitjable en relació amb els àmbits de debat en el context andorrà.
- D'altra banda, identificar des de la perspectiva de les participants què cal tenir en compte per assolir aquest futur desitjat, és a dir, recomanacions.

Recull d'aportacions de la sessió

En relació a les visions de futur i els escenaris desitjables, es recullen les següents aportacions:

- **Salut i cohesió social:**

- Una Andorra que garanteix una sanitat pública universal i gratuïta, amb tots els serveis especialitzats necessaris.
- Una Andorra que garanteix una atenció mèdica accessible, amb suficients professionals disponibles per atendre la ciutadania.
- Una Andorra que garanteix una atenció sanitària de qualitat (encara que algunes especialitats s'hagin d'atendre fora d'Andorra).
- Una Andorra que reconeix el dret de cada persona a decidir sobre el propi cos.
- Una Andorra que disposa de professionals de la salut més ben formats, millor remunerats i amb les condicions adequades per oferir una atenció de qualitat i amb una visió integral de la salut, i que alhora és capaç d'atreure talent sanitari qualificat procedent d'altres països.
- Una Andorra amb un sistema sanitari que posa més focus en la prevenció que en el tractament.
- Una Andorra que millora l'atenció a la salut mental, amb serveis que eviten la institucionalització.
- Una Andorra amb un sistema de pensions sostenible, que garanteixi el seu cobrament a totes les generacions.
- Una Andorra que promou la conciliació entre la vida laboral, familiar i personal.
- Una Andorra que reforça el teixit associatiu i la participació ciutadana com a fonaments per a la millora de la cohesió social.

- **Transició energètica i medi ambient:**

- Una Andorra on hi ha un equilibri entre la població (i els usos que es fan del territori) i els recursos disponibles (especialment l'aigua).
- Una Andorra on com a mínim ell 50% de l'energia necessària és produïda al país (sobirania energètica).
- Una Andorra que aposta per les energies renovables.
- Una Andorra amb un model de mobilitat basat en el transport públic i en la reducció de l'ús del vehicle privat.
- Una Andorra amb un sector primari reforçat, amb més prats destinats a cultius i amb cultius més diversos.
- Una Andorra que ha estat reconeguda com a reserva de la biosfera.
- Una Andorra amb els boscos més nets i sanejats.
- Una Andorra que repensa el seu model econòmic i productiu, reconeixent que decreixer també pot ser necessari.
- Una Andorra que té en compte l'impacte visual i la manca de sol que poden generar les edificacions altes en els parcs infantils.
- Una Andorra on els andorrans (no els turistes ni els residents) no tinguin limitacions a l'hora de fer activitats a la muntanya (circulació amb motos de trail o de trial, per exemple).

- **Diversificació, transformació econòmica i digital:**

- Una Andorra que impulsa sectors econòmics ètics i sostenibles, que generen ocupació de qualitat, amb condicions laborals justes i que permeten una conciliació de la vida laboral i personal.
- Una Andorra amb una economia més diversificada, amb més sectors d'alt valor afegit i menys devoradors de recursos.

- Una Andorra que impulsa el desenvolupament d'una indústria pròpia.
 - Una Andorra econòmicament prou oberta com per poder accedir més fàcilment a mercats interessants.
 - Una Andorra amb un prestador d'última instància.
 - Una Andorra posada al dia en transformació digital (no cal que sigui la pionera però sí que ha de ser dels països que incorporin hàbilment les tecnologies emergents de cada moment poc després dels pioners).
 - Una Andorra amb seguretat jurídica, especialment amb tot el que té a veure amb transformació digital.
- **Habitatge, demografia, ordenament del territori i connectivitat:**
 - Una Andorra on es limita la construcció excessiva.
 - Una Andorra que no necessita destruir el medi ambient per créixer.
 - Una Andorra que conserva els espais naturals i l'essència dels seus pobles.
 - Una Andorra que creix, però de manera limitada.
 - Una Andorra on no s'especula amb l'habitatge.
 - Una Andorra amb habitatges assequibles per a la joventut i per a la població adulta, que faciliti l'accés a l'habitatge a les persones joves que retornen al país després d'haver estudiat a l'estranger i als residents que hi treballen.
 - Una Andorra on compartir habitatge respon a una elecció personal i no a una necessitat econòmica.
 - Una Andorra que garanteix (amb accés a la propietat) un habitatge digne per a tots els nacionals (adaptat a les necessitats de cadascú, en funció de la situació familiar per exemple).
 - Una Andorra que garanteix l'accés a un habitatge assequible per a totes les persones residents, evitant que hagin de marxar del país per motius econòmics.
 - Una Andorra on el creixement demogràfic respon a la necessitat real de mà d'obra.
 - Una Andorra amb un transport públic eficient i amb una major freqüència del servei, incloent-hi l'horari nocturn i l'accés a poblacions petites.
 - Una Andorra amb un urbanisme més concentrat en nuclis, menys dispers.
 - **Identitat, cultura i educació:**
 - Una Andorra amb més diversitat de formacions professionals i batxillerats.
 - Una Andorra que ofereix una formació universitària diversa i de qualitat sense necessitat de marxar a l'estranger.
 - Una Andorra amb uns estudis universitaris de qualitat.
 - Una Andorra amb uns estudis universitaris homologats.
 - Una Andorra on els seus estudiants poden marxar a estudiar a l'estranger a un preu similar al que els hi costaria quedar-se estudiant al país (en el cas que no existeixin estudis de qualitat a Andorra, donat que no és sostenible tenir totes les branques de formació al país).
 - Una Andorra que reconeix i valora els seus professionals de l'educació, amb una millor formació i unes millors condicions salarials, fet que en potencia la motivació, millora la qualitat del sistema educatiu i repercuteix directament en el benestar i l'aprenentatge de la infància.
 - Una Andorra que dota les escoles de més recursos per oferir una educació més personalitzada i adaptada a cada alumne.
 - Una Andorra amb professionals de l'educació més preparats per atendre infants amb necessitats educatives especials
 - Una Andorra que integra en tots els nivells educatius aprenentatges pràctics i de la vida quotidiana, mantenint la qualitat del currículum acadèmic.
 - Una Andorra on tots els alumnes surten de les escoles amb un bon nivell d'anglès.
 - Una Andorra on tots els alumnes surten sent competents en educació financera.

- Una Andorra que permet compatibilitzar les carreres esportives i culturals amb els estudis.
- Una Andorra amb una universitat que genera oportunitats i atrau estudiants internacionals.
- Una Andorra amb una major coordinació comunal en relació a la programació cultural, que garanteix una oferta cultural variada i continuada arreu del país.
- Una Andorra que preserva i promou el seu patrimoni, la seva cultura i tradicions, mantenint vives les festes, els costums, la gastronomia i les expressions populars que formen part de la seva identitat.
- Una Andorra que reconeix i valora totes les persones que hi viuen, promou la igualtat de tracte i estima la diversitat cultural i social que enriqueix el país.
- Una Andorra que entén la identitat com una realitat dinàmica i canviant, que evoluciona segons el context i les experiències de cada persona.
- Una Andorra on el català és la llengua principal (la llengua d'integració i la llengua en què es comuniquen entre elles totes les comunitats presents al país).
- Una Andorra que estudia i reflexiona sobre la seva identitat.
-

Per tal d'assolir aquests futurs desitjables, les persones participants fan algunes recomanacions:

- **Salut i cohesió social:**

- Incloure l'atenció odontològica per a totes les edats dins la cobertura sanitària.
- Despenalitzar l'avortament i garantir-ne la cobertura sanitària segons el cas.
- Garantir que els medicaments prescrits pels especialistes estiguin coberts per la CASS.
- Establir el servei de radioteràpia al país.
- Establir un sistema de pensions publico-privat amb més aposta per la capitalització.
- Preveure psicòlegs (no només psicopedagogs) a totes les escoles, per poder fer salut mental primària.
- Millorar l'educació en els àmbits de l'activitat física i l'alimentació a les escoles.

- **Transició energètica i medi ambient:**

- Augmentar el nivell d'educació ambiental.
- Evitar la construcció d'edificacions en espais naturals.
- Crear una DO Andorra.
- Millorar l'eficiència en la neteja dels boscos.

- **Diversificació, transformació econòmica i digital:**

- Repensar el model econòmic actual, basat principalment en el turisme i els serveis.
- Reduir la dependència econòmica envers el turisme.
- Explorar alternatives a la producció agrícola del tabac.
- Generar ecosistema: atracció d'actors econòmics interessants en un inici perquè aquests, després, arrosseguin nous actors.
- Creació de la figura del veedor digital.
- Transparència del registre de la propietat (que sigui accessible pels poders públics, no exposat públicament).
- A l'hora d'implementar la transformació digital, que la regulació segueixi al sector i no a la inversa.

- **Habitatge, demografia, ordenament del territori i connectivitat:**

- Limitar la compra d'habitatges amb finalitats especulatives.
- Establiment d'un Registre de la propietat.
- La compra d'habitatges per part d'estrangers ha d'estar condicionada al fet que la població resident a Andorra tingui garantit l'accés a l'habitatge.

- Limitar i regular els preus dels habitatges de lloguer i de compra d'acord amb criteris com la ubicació, l'any de construcció o el seu estat de conservació, i fer-ho en el marc d'una legislació clara que en reguli l'aplicació.
 - Destinar els diners obtinguts per la inversió estrangera a ajuts per facilitar l'accés a l'habitatge.
 - Invertir en la reforma d'habitatges buits.
 - Ampliar el servei de transport públic nocturn i garantir la connexió amb les poblacions petites.
- **Identitat, cultura i educació:**
 - Incrementar la inversió en programes de doctorat que es puguin cursar íntegrament a Andorra.
 - Promoure la implantació d'una universitat de prestigi internacional que actuï com a pol d'atracció per a estudiants d'arreu del món.
 - Reservar l'ús de dispositius digitals a les escoles a activitats de treball de grup cooperatiu.
 - Fomentar propostes culturals i d'oci alternatives.

Conclusions de la sessió

En l'àmbit de la **salut i la cohesió social**, es dibuixa una Andorra amb una sanitat pública, universal, gratuïta i de qualitat, que garanteix una atenció accessible i de qualitat per a tothom. Es posa de manifest la importància de disposar de suficients professionals formats i ben remunerats que permetin oferir una atenció integral, així com la capacitat d'atreure talent sanitari qualificat procedent d'altres països. També es destaca la necessitat de millorar l'atenció a la salut mental amb serveis de proximitat que evitin la institucionalització, de promoure la conciliació entre la vida laboral, familiar i personal i de reforçar el teixit associatiu i la participació ciutadana com a fonaments d'una societat cohesionada. Pel que fa a les pensions, es dibuixa una Andorra on es consideren sistemes de pensions alternatius, que garanteixin les pensions a totes les generacions, amb col·laboració publico-privada i amb més pes en la capitalització.

Pel que fa a la **transició energètica i el medi ambient**, es configura la visió d'una Andorra que aposta per la sobirania energètica, les energies renovables, un sector primari enfortit i per una mobilitat sostenible, fonamentada en el transport públic i en la reducció de l'ús del vehicle privat.

En l'àmbit de **diversificació, transformació econòmica i digital**, es visualitza una Andorra amb una economia més diversificada i oberta, que impulsa sectors econòmics ètics i sostenibles, capaços de generar ocupació de qualitat i de garantir unes condicions laborals justes que facilitin la conciliació de la vida laboral i personal. Alhora, es posa de relleu la importància de desenvolupar una indústria pròpia que contribueixi a reforçar l'autonomia econòmica del país i a reduir-ne la dependència d'altres sectors. Pel que fa a la digitalització, es dibuixa una Andorra que es manté sempre al dia, sense que sigui necessari que sigui pionera.

Pel que fa a l'**habitatge, la demografia i l'ordenament territorial**, es planteja la necessitat d'una Andorra que limita la construcció excessiva i preserva els espais naturals i l'essència dels seus pobles, apostant per un creixement més concentrat en nuclis que dispers. Es posa de relleu la necessitat d'acabar amb l'especulació i de garantir habitatges assequibles, dignes i adaptats a les necessitats de cadascú. Finalment, es destaca la importància d'un transport públic eficient, freqüent i accessible, amb connexions nocturnes i amb les poblacions petites.

Finalment, en relació amb la **identitat, la cultura i l'educació**, s'imagina una Andorra que ofereix una formació universitària diversa, de qualitat i homologada i que o bé es pugui realitzar al país (per

a carreres amb una mínima demanda) o que es pugui realitzar a l'exterior amb un cost similar al que implicaria fer-la al país. La universitat també hauria de ser atractiva per a estudiants estrangers. També es destaca la importància de disposar d'un sistema educatiu amb més recursos, més personalització i professionals millor formats i valorats. Es posa en relleu la importància d'integrar aprenentatges pràctics i de la vida quotidiana, d'atendre adequadament els infants amb necessitats especials. En l'àmbit cultural, s'expressa el desig d'una major coordinació comunal per garantir una oferta cultural variada i continuada, així com la voluntat de preservar la cultura i les tradicions andorranes. Finalment, es dibuixa una Andorra que reconeix i valora totes les persones que hi viuen, que promou la igualtat i estima la diversitat cultural i social, on el català és la principal llengua d'ús i tothom domina l'anglès.

En **conclusió**, les aportacions recollides reflecteixen la voluntat de construir una Andorra més justa, cohesionada i sostenible, capaç d'afrontar els reptes socials, econòmics i ambientals del futur amb una mirada integradora. Una Andorra que preservi la seva identitat i el seu patrimoni natural, i que garanteixi un desenvolupament equilibrat del territori, basat en la igualtat d'oportunitats, la participació ciutadana i el benestar col·lectiu.